

Teuvan kunta
Tarkastuslautakunta
Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2017

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS TILIVUODELTA 2017

Teuvan kunnanvaltuustolle

1. YLEISTÄ

Tarkastuslautakunnan osalta päämääränä on kunnanvaltuuston valtuuttamana edistää laillisuutta ja kunnan edun mukaista tarkoituksenmukaisuutta kunnan toiminnassa, hallinnossa ja talouden hoidossa.

Teuvan kunnan tarkastuslautakuntaan kuuluu hallintosäännön mukaan neljä (4) jäsentä. Jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet. Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 5.6.2017 valinnut kunnan tarkastuslautakunnan jäseniksi vuosille 2017 – 2020 seuraavat jäsenet (varajäsenet sulkeissa):

Kohtala Päivi (Alanko Mirva)
Koski Sauli (Tanner Jyri)
Leppäniemi Jukka (Paakkunainen Marja-Leena)
Panttila Eliisa (Mäntylä Veli-Pekka)

Puheenjohtajaksi valtuusto valitsi Jukka Leppäniemen ja varapuheenjohtajaksi Sauli Kosken.

Puheenjohtaja Jukka Leppäniemi ei ole esteellisenä osallistunut tilivuoden 2017 arviointiin.

Tarkastuslautakunta on tilivuoden 2017 arvioinnin osalta kokoontunut tilivuoden 2017 aikana 3 kertaa ja tilivuoden päättymisen jälkeen 6 kertaa. Tarkastuslautakunta on käynyt tutustumassa tekniseen toimeen sekä tytäryhtiöistä Teuvan Vuokratalot Oy:n toimintaan. Tarkastuslautakunta on kuullut seuraavia viranhaltijoita/työntekijöitä: kunnanjohtaja Veli Nummela, hallintojohtaja Marko Lähde, kunnanhallituksen jäsenet, sivistysjohtaja Pauliina Niemi, rehtori Reijo Sjöblom, järjestelmäasiantuntija Sami Sjöblom, varhaiskasvatusjohtaja Leena Kittilä, teknisen toimen päällikkö Jukka Palomäki, rakennustarkastaja Osmo Vesa, toimitusjohtaja Marko Mylläri.

Kunnan vastuunalaisena tilintarkastajana ja tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävissä on toiminut JHT, HT Ilari Karhu KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:stä. Avustavana tarkastajana on toiminut Aleksi Kirsilä. Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 13.2.2017 § 5 valita KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n kunnan tilintarkastajaksi tilivuosien 2017-2018 tarkastamiseksi. Sopimus vuosien 2017-2018 tilintarkastuksesta on tehty 11.4.2017.

2. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Teuvan kunnan talousarviossa 2017 kunnan organisaatio on jaettu neljään päävastuualueeseen: ylin päätöksenteko ja valvonta, hallinto- ja elinkeinotoimi, sivistystoimi sekä tekninen toimi ja rakennuslautakunta. Tavoitteiden asettamisessa on hyödynnetty tuloskorttia, jossa tavoitteet ja niiden seuranta on jaoteltu seuraavin otsikoin: näkökulma ja kriittiset menestystekijät, strategiset tavoitteet, avainmittarit ja tavoitetaso sekä operatiiviset toimenpiteet/keinot.

Uuden valtuustokauden alkaessa 1.6.2017 tuli voimaan uusi hallintosääntö ja sen mukainen uusi toimielinorganisaatio, ns. valiokuntamalli, joka käsittää seuraavat toimielimet: hyvinvointivaliokunta, yhdyskuntarakennevaliokunta ja viranomaislautakunta

Ylimmän päätöksenteon ja valvonnan osalta talousarviossa on todettu Teuvan kunnan toiminta-ajatus:

Teuvalla on toimivat lähipalvelut ja vireä elinkeinoelämä. Täällä on hyvä asua ja yrittää. Yhteisöllisyyttä ja juuriamme arvostaen elämme ajassa. Elinvoimaisena kuntana hyödynnämme uusinta teknologiaa ja tietoliikenneyhteyksiä.

Hallinto- ja elinkeinotoimen päävastuualue sisältää sosiaali- ja terveyspalvelujen tehtävien hoidon, jonka edellyttämät palvelut Teuvan kunta hankkii Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymältä, jäljempänä LLKY.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota toimintakertomuksen niukkaan raportointiin elinkeinoelämää koskevan strategisen tavoitteen toteutumisesta. Tarkastuslautakunnan mielestä käytännön toimet elinkeinojen edistämiseksi tulee avata toimintakertomuksessa.

2.1 Tekninen toimi

Teknisen toimen keskeisiä tavoitteita vuodelle 2017 olivat mm. pääviemärilinjojen saneeraus, vuotovesien määrän radikaali vähentäminen, rakennuskohtaiset suunnitelmat energiankulutuksen pienentämiseksi, katuvalojen vaihtaminen led-valoiksi, tyhjiä tilojen markkinointi ulkopuolisille ja esitysten tekeminen kunnanhallitukselle omaisuusmassan pienentämiseksi. Toimintakertomuksen mukaan vuotovesien vähentämissuunnitelma laaditaan alkuvuodesta 2018, rakennusten energiansäästötoimenpiteitä on jatkettu ja lämpöpumpuilla on saatu aikaan säästöjä energiankulutuksessa.

Tekninen toimi vastaa kunnan tilapalveluista. Tavoitteena on kunnan omistamien kiinteistöjen taloudellinen ja kustannustehokas ylläpito ja hoito siten, että kunnalla on tarjota viihty-

siä vuokra-asuntoja asumiseen ja kunnallisten ja seudullisten palveluyksikköjen tarpeisiin niiden vaatimustason mukaisia palvelutuotannon toimitiloja. Tilivuonna 2017 valmistuivat mm. terveyskeskuksen pihatyöt ja aloitettiin Äystön päiväkodin rakentaminen. Kunnan toimintoja keskitettiin edelleen tilivuonna Teak Oy:n tiloihin.

Tilivuonna 2015 kunnassa käynnistyneen palvelustrategian työstäminen jatkui vuonna 2017. Kunta myi tilivuonna 2017 toimintakeskuksen, teknisen toimen parakin, Hägringen huvilan, Lehtipellon, Aspocompin teollisuuskiinteistön ja vanhan hammashoitolan.

2.2 Sivistystoimen tavoitteet

Sivistystoimen toimintamenot laskivat hieman edellisvuoteen verrattuna. Vuoteen 2016 verrattuna muutos oli 0,2 milj. euroa eli 2,6 %.

Perusopetuksen oppilaskohtainen kustannus oli 6.821 € ja lukion 7.833 €. Vuodelta 2016 vastaavat lukemat olivat 6.591 € ja 7.098 €, joten perus- ja lukio-opetuksen oppilaskohtaiset kustannukset ovat hieman nousseet.

Perusopetuksessa painopistealueina olivat tapakasvatus, koulukiusaamisen ehkäiseminen, terveet elämäntavat ja myönteinen elämänsenne. Toimintavuonna korostettiin edelleen omaehtoisen liikunnan merkitystä. Liikkuva Koulu -hankkeen tuomia malleja oli tavoitteena vahvistaa.

Varhaiskasvatuksen johtoajatuksena oli kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa. Yhdessä kodin kanssa huolehditaan lapsen hyvinvoinnista, kehityksestä ja oppimisesta.

Tavoitteet toteutuivat seuraavasti: Omaehtoisen liikunnan merkityksen korostamisen tavoite on toteutunut mm. kerhotoiminnan kehittämishankkeen myötä, jossa on kiinnitetty huomiota erityisesti vähän harrastavien lasten ja nuorten osallistumisen aktivoimiseen. Tapakasvatukseen liittyen painotettiin tunnetaitojen merkitystä oppilaiden välisessä kanssakäymisessä ja yhteistyössä, opetushenkilöstö on saanut tähän koulutusta ja yhteisillä keskusteluilla on edistetty asiaa. Entistä enemmän on painotettu ryhmäytymisen ja yhteisöllisyyden merkitystä kiusaamisen ennaltaehkäisyssä. On pyritty luomaan tilanteita oppilaiden arjessa niin, että tunne yhteenkuuluvuudesta, osallisuudesta ja vaikuttamisen mahdollisuudesta lisääntyy. Terveiden elämäntapojen ja myönteisen elämänsenteen edesauttamisessa on painotettu oman itsensä sekä muiden arvostamista niin, että ymmärretään arjen toiminnan ja sanojen olevan tärkeitä myönteisen ilmapiirin ja luottamuksen luomisessa. Kasvatuskumppanuutta vanhempien kanssa vahvistettiin yhteisillä vanhempainilloilla ja keskusteluilla.

3. TILINPÄÄTÖS JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toimintakatteeksi muodostui -33,3 milj. euroa, mikä on 0,6 % alle talousarvion. Toimintakate oli myös 0,6 milj. euroa edellisvuotta parempi. Verotulot kasvoivat 0,5 milj. euroa edellisvuodesta ja palasivat vuoden 2015 tasolle. Valtionosuudet kasvoivat jälleen n. 0,4 milj. euroa/2,2 %. Vuosikate oli positiivinen kolmatta vuotta peräkkäin: 2,1 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 1,4 milj. euroa. Tilikauden tulokseksi muodostui 0,7 miljoonan ylijäämä.

Investoinnit

Nettoinvestoinnit toteutuivat 1,0 milj. euron määräisenä. Merkittävimmät investoinnit olivat kiinteistöjen uudis- ja korjausinvestoinnit. Talousarvion investoinneista toteutui n. kolmasosa. Suurimpia toteutumattomia investointeja olivat Syreenin koulun remontti, kaavateiden rakentaminen ja viemärihuollon toteutus.

4. TALOUDEN TASAPAINO

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu kuntalain 121 §:n 2. momentin mukaisesti arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Teuvan kunnan taseessa oli 31.12.2017 kattamatonta alijäämää -5.030.712 €.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä kehitystä, jossa alijäämien kasvaminen on pysähtynyt.

Valtuusto on hyväksynyt talouden tasapainottamisohjelman 2018-2023, jonka säästöjen summa on n. 1,5 miljoonaa euroa. Ohjelman keskeisiä säästökohteita ovat mm. yksityistaiden hoidon uudelleenorganisointi ja kiinteistösuunnitelman toteutus. **Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota arviointiryhmän selvitykseen, jossa Teuvan kunta veloitetaan toimittamaan valtiovarainministeriöön syyskuussa 2018 kyseisen vuoden konsernitason sekä peruskunnan tilinpäätösennusteen. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että luodaan ajantasaisen seuranta tasapainottamisohjelman toteutumisesta.**

Hallinto- ja elinkeinotoimen toimintakulut kasvoivat 0,1 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Teuvan osuus LLKY:n toimintamenoista olivat vuonna 2017 21,8 milj. euroa, kun vuonna 2016 ne olivat 22,8 milj. euroa. Teuvan LLKY:n maksuosuus siis laski 4,5 % edellisvuodesta.

5. SISÄINEN VALVONTA

Teuvan kunnalla on kunnanvaltuustossa 15.12.2014 hyväksytty sisäisen valvonnan ohje. Ohje on astunut voimaan 1.1.2015 alkaen. Ohjeen mukaan sisäisellä valvonnalla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen (taloudellisuus, tehokkuus, vaikuttavuus), toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen, kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen, erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen sekä varojen huolellisen ja taloudellisen hoidon turvaamiseen.

Tarkastuslautakunta korostaa, että ensisijainen vastuu sisäisen valvonnan toiminnoista jakautuu hallintosäännöllä määriteltyjen valtuuksien ja vastuiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan kannalta on tärkeää, että toimenkuvat ovat selkeät ja että ne pidetään ajan tasalla. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 15.6.2015 hallintosäännön, jonka §:n 69 mukaan kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä ja toimeenpanosta sekä päättää kunnan omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta. Lauta- ja johtokunnat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanon valvonnasta vastuualueillaan. Kunnanjohtaja, päävastuualueiden päälliköt sekä vastuualueiden päälliköt ja esimiesasemassa olevat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta vastuualueillaan.

Sisäisen valvonnan ohjeessa on annettu yksityiskohtaista ohjeistusta sisäisen valvonnan menettelytavoista rakennushankkeissa, hankinta-asioissa, avustusten suhteen ja sopimuksiin liittyen. Lisäksi on täsmennetty suunnittelu- ja raportointijärjestelmien, menojen ja tulojen valvonnan, kirjanpidon, henkilöstöhallinnon, rahatoimen sekä käyttöomaisuuden käsittelyn rutiineja sisäisen valvonnan näkökulmasta.

Tarkastuslautakunnan mielestä sisäisen valvonnan ohje on hyvä ja kattava. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että erityisesti vastuualueiden johtajat huolehtivat ohjeen soveltamisesta käytännössä.

6. KONSERNIN TAVOITTEET

Tarkastuslautakunta on tutustunut tilivuonna konserniyhtiöistä Teuvan Vuokratalot Oy:öön. Lisäksi tarkastuslautakunta on lukenut toimintakertomuksen raportit tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta.

Vuokratalojen käyttöaste vuonna 2017 oli 69 %. Käyttöaste vuonna 2016 oli 87 %. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että vuokra-asuntojen käyttöaste saadaan nousemaan. Tämän eteen tulee seurata kiinteistöjen kuntoa, asukasviihtyvyyttä ym. asioita.**

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä asiantuntijuutta konserniyhtiöiden hallituksissa ja suosittelee kunnanhallituksen huolehtivan riittävästä koulutuksesta ja tuesta hallintoelimi-
missä toimiville luottamushenkilöille. Konserniyhtiöiden hallituksessa toimivien luottamushenkilöiden on huolehdittava kunnan tavoitteiden toteutumisesta myös konserniyhtiöiden hallinnossa.

7. HENKILÖSTÖ

Tilinpäätöksen 2017 liitteenä olevasta henkilöstöraportista ilmenee vakinaisen henkilöstön määrän olevan 169, mikä on 3 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna. Eläkkeelle jäi kuusi henkilöä. Asukaslukuun suhteutettuna henkilöstön määrä kertoo että vakinaisen henkilökunnan määrä asukasta kohden on laskenut vuosien 2011 – 2017 aikana 32 henkilöstä/1000 asukasta 31 henkilöön/1000 asukasta. Vakituista työntekijää kohden sairauspoissaoloja oli 13 päivää vuonna 2017, kun vuonna 2016 sairauspoissaoloja oli 9 työpäivää vakituista henkilöä kohden. Sairauspoissaolot olivat vuosina 2015 ja 2014 9,9 työpäivää ja 12,5 työpäivää.

Kiky –sopimuksen myötä julkisen sektorin henkilöstön työaika pidennettiin. Tarkastuslautakunta kiinnitti tilivuoden aikana huomiota ns. Kiky –sopimuksen vaikutuksiin. Tarkastuslautakunta on saanut selvityksen kiky-sopimuksen myötä lisääntyneen työajan kohdentumisesta vastuualueittain.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kohonneisiin sairauspoissaoloihin. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunnanhallitus jatkaa toimia sairauspoissaolojen hillitsemiseksi hyödyntämällä varhaisen tuen mallia ja muita työkaluja.

8. YHTEENVETO

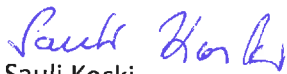
Teuvan kunnan osalta suuret muutokset jatkuivat vuonna 2017. Kunnassa laadittiin valtionvarainministeriön johtaman työryhmän työn pohjalta talouden tasapainottamisohjelma, jolla myös kertyneet alijäämät katetaan. Jatkossa tärkeää on ohjelman aukoton seuranta ja tinkimätön toteuttaminen.

Henkilöstön osalta tarkastuslautakunnan havainto ovat kohonneet sairauspoissaolot. Lautakunta pitää tärkeänä, että sairauspoissaolot saadaan laskemaan.

Teuvan kuntakonsernin talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää tervehdyttäviä toimia myös tytäryhtiöissä. Teuvan Vuokratalot Oy:n talouden tasapaino edellyttää mm. käytöasteen radikaalia nostoa.

Tarkastuslautakunta esittää, että tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaus tilivuodelta myönnetään tilivelvollisille.

Teuvalla 15. toukokuuta 2018

Sauli Koski

varapuheenjohtaja

Päivi Kohtala

jäsen

Eliisa Panttila

jäsen

Marja-Leena Paakkunainen

varajäsen